

فهرست

فصل ۳: اقتصاد رشد و پیشرفت

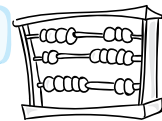
- ۷۰ درس هشتم: رکود، بیکاری و فقر
- ۷۷ درس نهم: تورم و کاهش قدرت خرید
- ۸۸ درس دهم: مقاوم‌سازی اقتصاد
- ۹۴ درس یازدهم: رشد و پیشرفت اقتصادی

فصل ۴: اقتصاد در خانواده

- ۱۰۹ درس دوازدهم: بودجه‌بندی
- ۱۱۲ درس سیزدهم: تصمیم‌گیری در مخارج
- ۱۱۷ درس چهاردهم: پس‌انداز و سرمایه‌گذاری
- ۱۲۴ **خلاصه درس‌ها**
- ۱۳۷ آزمون پایانی (آزمون شماره ۳)
- ۱۳۹ پاسخ آزمون پایانی (آزمون شماره ۳)
- ۱۴۰ آزمون پایانی (آزمون شماره ۴)
- ۱۴۱ پاسخ آزمون پایانی (آزمون شماره ۴)

فصل ۱: اصول انتخاب در کسب و کار

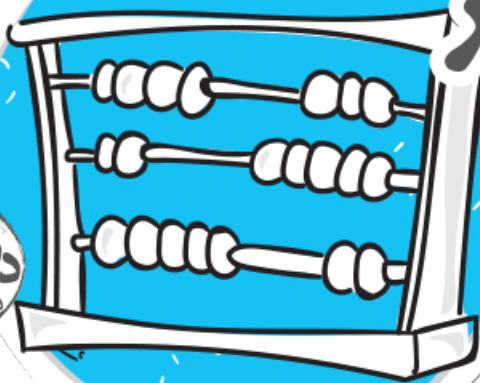
- ۷ درس اول: کسب و کار و کارآفرینی
- ۱۵ درس دوم: انتخاب نوع کسب و کار
- ۲۱ درس سوم: اصول انتخاب درست
- ۲۹ درس چهارم: مرز امکانات تولید

فصل ۲: بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

- ۳۴ درس پنجم: بازار چیست و چگونه عمل می‌کند؟
- ۴۸ درس ششم: نقش دولت در اقتصاد چیست؟
- ۵۶ درس هفتم: تجارت بین‌الملل
- ۶۵ آزمون نیم‌سال اول (آزمون شماره ۱)
- ۶۶ پاسخ آزمون نیم‌سال اول (آزمون شماره ۱)
- ۶۷ آزمون نیم‌سال اول (آزمون شماره ۲)
- ۶۸ پاسخ آزمون نیم‌سال اول (آزمون شماره ۲)

درباره
فصل اول

کسب و کار کارآفرینی

انگیزه راه اندازی کسب و کار: هدف کارآفرینان یا مؤسسان شرکت‌ها، کسب سود توسط خود و دیگران از طریق تولید کالا و خدمات و رفع نیازها و خواسته‌های مردم است و با این که احتمال شکست یک کسب و کار نوپا زیاد است، احتمال موفقیت و سودآوری آن انگیزه لازم را برای شروع فعالیت و مراقبت از آن در کارآفرینان زنده نگه می‌دارد.

نقش کارآفرینان

تعریف کارآفرین: کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.

ویژگی کارآفرین

- ۱ بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوان هستند و یا به ذهنشان نمی‌رسد.
- ۲ شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران فاقد آن هستند.
- ۳ ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کنند.
- توانایی‌های مورد نیاز یک کارآفرین عبارت است از:
 - ۱ داشتن مهارت ابتکار عمل برای جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم به منظور تولید کالا یا خدمت.
 - ۲ تلاش و کار زیاد برای زنده نگه داشتن کسب و کار.
 - ۳ داشتن آگاهی و دانش زیاد برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار.
 - ۴ داشتن توانایی‌های مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کار.

نکته کارآفرین باید بداند که در آغاز کار ممکن است با موفقیت یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.

تکرار هر چند هر فرد یکتاست و ویژگی‌های منحصر به فرد دارد؛ ولی کارآفرینان موفق، ویژگی‌های مشابهی دارند.

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق

- ۱ تیزبین: زمانی که دیگران به فرصت‌های کسب و کار بی‌توجه هستند، آن‌ها را می‌بینند.
- ۲ نوآور: ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کند.
- ۳ ریسک‌پذیر: با کمک پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان، فعالیت‌های جدید اقتصادی راه‌اندازی می‌کنند.
- ۴ خوش‌بین: واقع‌بین ولی مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
- ۵ پراگماتیک: نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
- ۶ یادگیرنده: از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
- ۷ سازمان‌دهنده: منابع را به شکل کارا مدیریت و هماهنگ می‌کنند.

هزینه‌های تولید، درآمد و سود

شرط کارآفرین موفق بودن: محاسبه هزینه‌ها و درآمدها

هزینه تولید: به مقدار پولی که تولیدکنندگان برای اجاره کارگاه، حقوق کارگران و ... در جهت تولید کالا یا خدمات می‌پردازد، هزینه تولید گفته می‌شود. برای مثال، تولیدکننده محصولات بهداشتی، تا قبل از تولید محصول نهایی و عرضه آن به بازار مصرف، هزینه‌هایی را صرف تهیه مواد اولیه، اجاره کارخانه، دستمزد عوامل انسانی و ... می‌کند. این هزینه‌ها در واقع همان پول‌هایی است که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها پرداخت می‌شود. به این ترتیب در پایان تولید، سود و زیان و همه محصول، به صاحب (صاحبان) کار می‌رسد.

- در مقابل صاحب منابع طبیعی (زمین) ← اجاره
- در مقابل نیروی انسانی ← مزد یا حقوق
- در مقابل صاحبان سرمایه فیزیکی ← قیمت خدمات سرمایه یا اجاره

درآمد: مقدار پولی است که تولیدکنندگان در مقابل فروش محصولات خود به دست می‌آورند که از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\text{مقدار کل محصول} \times \text{قیمت} = \text{درآمد}$$

سود: تفاوت درآمد و هزینه است. اگر این مقدار، مثبت باشد (> 0 هزینه - درآمد)، به آن «سود» یا «منفعت» می‌گوییم و اگر این مقدار، منفی باشد (< 0 هزینه - درآمد)، به آن «ضرر» یا «زیان» می‌گوییم.

$$\text{هزینه‌ها} - \text{درآمد} = \text{سود (یا زیان)}$$

راه‌حل‌های مؤثر جهت بیشتر شدن مقدار سود (درآمد - هزینه = سود):

- ۱- افزایش درآمد
 - اگر درآمد در رابطه افزایش پیدا کند، مقدار سود بیشتر می‌شود.
 - راه‌های افزایش درآمد
 - فراهم کردن بازار فروش خوب برای محصولات از طریق بازاریابی
 - فروش کالا با قیمت مناسب
- ۲- کاهش هزینه‌ها
 - در رابطه بالا، اگر میزان هزینه‌ها کم شود، مقدار سود بیشتر می‌شود.
 - راه‌های کاهش هزینه
 - عدم استخدام نیروی کار غیرلازم
 - صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی
 - با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری
 - جلوگیری از ریخت و پاش (اسراف در هزینه‌ها)

نکته ۱: گاهی جدول زیر در حل مسائل به ما کمک می‌کند:

سود	درآمد - هزینه
درآمد	سود + هزینه
هزینه	سود - درآمد

نکته ۲: «بهره‌وری» به معنای به دست آوردن بیشترین خروجی با کمترین ورودی است. (کسب بیشترین سود با کمترین هزینه)

مسئله و پاسخ

مسئله ۱: درآمد تولیدکننده‌ای با ۱۲ میلیون تومان هزینه و ۶۰ میلیون ریال سود، در یک دوره زمانی مشخص چند ریال است؟

پاسخ

گام اول: تبدیل واحد تومان به ریال تا همه اعداد داده شده هم‌واحد شوند: (هزینه) میلیون ریال $12 \times 10 = 120$

گام دوم: حالا از رابطه درآمد استفاده می‌کنیم:

$$\text{میلیون ریال } 120 + 60 = 180 = \text{درآمد} \quad \text{سود} + \text{هزینه} = \text{درآمد}$$

مسئله ۲: یک شرکت تولیدی برای تولید کالای خود در طول یک سال به ترتیب ۴۰۰۰، ۴۵۰۰، ۲۰۰۰ و ۱۷۰۰ میلیون ریال برای اجاره مکان

تولید، هزینه ماشین‌آلات، خرید مواد اولیه و استخدام کارگر پرداخت کرده است. اگر این شرکت در پایان سال، ۴۵۰ عدد کالا به ارزش هر کدام ۵۰ میلیون ریال تولید کرده و فروخته باشد، درآمد، هزینه و سود یا زیان این شرکت را مشخص کنید.

پاسخ

گام اول: مجموع هزینه‌های شرکت را محاسبه می‌کنیم: میلیون ریال $1700 + 2000 + 4500 + 4000 = 12200$
گام دوم: مقدار درآمد را محاسبه می‌کنیم: میلیون ریال $450 \times 50 = 22500$ مقدار کالا \times قیمت هر کالا = درآمد
گام سوم: محاسبه سود (زیان): میلیون ریال $22500 - 12200 = 10300$ هزینه - درآمد = سود (زیان)

اجاره ماهیانه	ریال ۱,۰۰۰,۰۰۰
حقوق متوسط سالانه هر کارمند	ریال ۷۰۰,۰۰۰
خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه	ریال ۲,۴۰۰,۰۰۰
هزینه استهلاک سالانه	۲۵٪ حقوق سالانه کارکنان

مسئله ۳: با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول مقابل، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۸ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۵۰ دستگاه هر کدام به ارزش ۴۰۰,۰۰۰ ریال، چگونه و به چه میزان است؟

پاسخ

گام اول: ابتدا هر کدام از موارد هزینه را به مقدار هزینه‌های سالانه تبدیل می‌کنیم: ریال $12,000,000 = 1,000,000 \times 12$ = اجاره سالیانه
 ریال $5,600,000 = 700,000 \times 8$ = حقوق تمامی کارمندان
گام دوم: مجموع هزینه‌های سالانه را مشخص می‌کنیم: ریال $1,400,000 = \frac{25}{100} \times 5,600,000$ = هزینه استهلاک سالانه
 ریال $21,400,000 = 1,400,000 + 2,400,000 + 5,600,000 + 12,000,000$ = هزینه مستقیم تولید
گام سوم: مقدار درآمد بنگاه را مشخص می‌کنیم: ریال $250 \times 400,000 = 100,000,000$ = درآمد
گام چهارم: تفاضل هزینه‌های بنگاه از درآمد را مشخص می‌کنیم: ریال $100,000,000 - 21,400,000 = 78,600,000$
 به دلیل این که جواب تفاضل مثبت است، پس این بنگاه سود داشته است.

مسئولیت اخلاقی و کسب درآمد حلال

کسانی که از مسئولیت‌های خود شانه خالی می‌کنند، در واقع حقوق دیگران را پایمال می‌کنند. ویژگی افرادی که به کسب و کار حرام مشغول هستند، عبارت است از:

- در میان مردم بدنام‌اند.
- مردم درستکار هشدار عدم همنشینی با آن‌ها را می‌دهند.
- معمولاً از رانته‌ها و موقعیت‌هایی که با فریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند، سوءاستفاده می‌کنند.
- ارزان می‌خرند و گران می‌فروشند.
- انحصار خرید و فروش یا قاچاق بعضی کالاها با آن‌هاست.
- در رقابت اقتصادی با استفاده از انواع شگردها، سودشان را حفظ می‌کنند.

مثال‌هایی از کسب و کار حرام:

- احتکار: نگاه‌داشتن و نفروختن کالاهاى موردنیاز مردم در مواقع ضروری برای گران‌فروختن آن در آینده
- تولید و انتشار کتاب‌ها یا فیلم‌های متبذل و غیراخلاقی
- فریب‌دادن مشتری از طریق نشان‌دادن کالایی برخلاف آنچه که هست. (مثلاً یک ماشین کارکرده قدیمی تصادفی را به اسم ماشین نو می‌فروشند!)
- رشوه‌دادن و رشوه‌گرفتن
- ریاخواری

معمولاً صاحبان کسب و کارهای حرام در شهرهای بزرگ ساکن هستند، چراکه دست‌آنها در شهرهای کوچک زود رو می‌شود و به فعالیت غیرقانونی و غیرشرعی مشغول‌اند و اقتصاد خود و جامعه را در سراسیمی سقوط قرار می‌دهند.

(سوره هود، آیه ۸۵)

وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخُسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُغْسِدِينَ

ای قوم من! پیمانانه و وزن را با عدالت، تمام دهید و بر اشیا و اجناس مردم عیب نگذارید و از حق آنان نگاهید و در زمین به فساد نکوشید.

سؤال‌های امتحانی

- ۱- احتمال موفقیت و سودآوری یک کسب و کار نوپا کم نیست و این انگیزه لازم برای شروع فعالیت کارآفرینان را حفظ می‌کند. درست نادرست
- ۲- برای موفقیت در کسب و کار و کارآفرین موفق بودن، نیازی به سرمایه‌های مالی نیست و صرف داشتن آگاهی و دانش، کافی است. درست نادرست
- ۳- یک کارآفرین موفق باید منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ کند. این ویژگی یعنی او «نوآور» است. درست نادرست
- ۴- تنها برای تولید یک کالا باید هزینه‌های تولید پرداخت شود و راه‌اندازی کسب و کاری که خدمات ارائه می‌دهند، هزینه‌های تولید ندارد. درست نادرست
- ۵- یک کارآفرین باید را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم کالا یا خدماتی را تولید کند.
- ۶- «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.» این ویژگی مشترک کارآفرینان موفق، نام دارد.
- ۷- یک کارآفرین موفق باید و را برای انتخاب صحیح و درست محاسبه کند.
- ۸- پولی که برای تولید یک محصول یا خدمت صرف می‌شود نام دارد.
- ۹- ما برای تولید یک محصول ممکن است «اجاره»، مزد یا حقوق پرداخت کنیم. این موارد در فرایند تولید، جزء محسوب می‌شود، که برای دستیابی به میزان سود یا زیان باید جمع آن‌ها را از کسر کنیم.
- ۱۰- برای این‌که از وضعیت زیان دوری کنیم، باید را افزایش و را کاهش دهیم.
- ۱۱- هر کدام از موارد ستون (الف) را به توضیح مرتبط آن در ستون (ب) وصل کنید.

ب

الف

☐ (A) از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزد و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهد.	☐ (۱) نوآور
☐ (B) فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.	☐ (۲) خوش‌بین
☐ (C) کارآفرینان واقع‌بین هستند، اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.	☐ (۳) تیزبین
☐ (D) ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.	☐ (۴) یادگیرنده

۱۲- «آقای محمدی یک کسب و کار جدید راه‌اندازی کرده است. او بازار کار خود را به خوبی رصد کرده است و یک برنامه بلندمدت واقع‌بینانه ۳ساله برای کسب موفقیت خود تنظیم و تمام ریسک‌های خود را نیز بررسی کرده است و دلگرم به موفقیت می‌باشد.» این جمله نشان‌دهنده وجود کدام ویژگی یک کارآفرین موفق در آقای محمدی است؟

- (۱) نوآور (۲) ریسک‌پذیر (۳) خوش‌بین (۴) پراگندگی

۱۳- یک کارآفرین موفق در چه زمینه‌هایی باید آگاهی و دانش زیادی داشته باشد؟

۱۴- ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق را نام ببرید.

۱۵- یک تولیدکننده چگونه متوجه می‌شود که از کسب و کار خود سود برده است؟

۱۶- در چه حالتی تولیدکننده دچار ضرر یا زیان می‌شود؟

۱۷- منظور از سرمایه فیزیکی در هزینه‌های تولید چیست؟

۱۸- چه عواملی باعث می‌شود که یک کارآفرین موفق، قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن برسد؟

۱۹- در دنیای کسب و کار به چه فردی «کارآفرین» می‌توان گفت؟

۲۰- چرا مراقبت کارآفرینان از کسب و کارها، کارچندان آسانی نیست؟

۲۱- سه توانایی اصلی که یک فرد را به کارآفرینی موفق تبدیل می‌کند را نام ببرید.

۲۲- یکی از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق، ریسک‌پذیر بودن آنان است. این ریسک‌پذیری به چه معناست؟

۲۳- آیا می‌توانیم بدون این‌که از میزان تولید کم کنیم، هزینه‌های تولید را کاهش دهیم؟ اگر پاسختان مثبت است با ذکر چند مثال توضیح دهید.

۲۴- چنانچه درآمد یک بنگاه تولیدی در یک دوره زمانی مشخص ۴۵ میلیون تومان و سود او در این زمان، ۸۰ میلیون ریال بوده باشد، چه مبلغی صرف هزینه‌های تولید شده است؟

۲۵- یک شرکت تولیدی پوشاک در طول یک سال به ترتیب ۶۰۰۰، ۷۲۰۰، ۸۵۰۰، ۴۴۰۰ میلیون ریال بابت اجاره کارخانه، ماشین‌آلات تولیدی، استخدام کارگران و مواد اولیه پرداخته است. با فرض تولید ۸۰۰ واحد پوشاک هر کدام به ارزش ۳۵۰ میلیون ریال در پایان سال، درآمد، هزینه و سود (و یا زیان) این شرکت را به دست آورید.

۲۶- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۵ نفر کارمند و تولید سالیانه ۶۰۶۲۵ دستگاه هر کدام به ارزش ۸۰۰ ریال به چه صورت است؟ (برای محاسبه عملکرد سالیانه، باید میزان درآمد و مقدار سود یا زیان محاسبه شود.)

اجاره ماهیانه	معادل ۷۵۰,۰۰۰ ریال
حقوق ماهیانه هر کارمند	۵۴۰,۰۰۰ ریال
خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه	معادل ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال
هزینه استهلاک سالیانه	معادل ۲۵٪ حقوق سالانه کارمندان

۲۷- با توجه به جدول زیر، موارد خواسته شده را بنویسید.

درآمد	سود	هزینه
۸,۷۵۰ واحد	الف؟	۴,۵۲۰ واحد
ب؟	۳,۵۶۰ واحد	۳,۳۲۰ واحد
۱۵,۱۵۰ واحد	۲,۴۰۰ واحد	پ؟

۲۸- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۱۲ نفر کارمند و تولید سالیانه ۴۰۰ دستگاه هر کدام به ارزش = ۹۰۰,۰۰۰ ریال، چگونه است؟ آیا این شرکت دچار سود شده است یا ضرر؟

۱	اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند اداری و تولیدی	معادل ۷۰۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۷۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی	معادل ۲۵٪ حقوق سالیانه کارمندان

۲۹- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۱۵ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۲۰۰ دستگاه هر یک به ارزش = ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال چگونه است؟ آیا این شرکت دچار سود شده است یا ضرر؟

۱	اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۱۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند تولیدی و اداری	۸۵۰,۰۰۰ ریال
۳	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۸۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال
۴	هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی	معادل ۳۰٪ حقوق سالیانه کارمندان

پس‌سؤال‌های امتحانی

- ۱- درست
- ۲- نادرست؛ کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کم‌تر یا عدم موفقیت روبرو شود.
- ۳- نادرست؛ ویژگی بیان شده مربوط به ویژگی «سازمان‌دهنده» بودن یک کارآفرینی موفق است.
- ۴- نادرست؛ هزینه‌های تولید، هم برای تولید کالا و هم برای خدمات باید در نظر گرفته شود.
- ۵- مهارت‌های ابتکار عمل
- ۶- پراکنجه
- ۷- هزینه‌ها - درآمدهایش
- ۸- هزینه‌های تولید

۹- هزینه‌های تولید - درآمد

۱۰- درآمد - هزینه‌ها

۱۱- ۱ ← D, ۲ ← C, ۳ ← B, ۴ ← A

۱۲- گزینه «۳»

۱۳- کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

۱۴- تیزبین - نوآور - ریسک‌پذیر - خوش‌بین - پرانگیزه - یادگیرنده - سازمان‌دهنده

۱۵- اگر میزان درآمد از هزینه بیشتر باشد، می‌گوییم فرد به عنوان تولیدکننده، از فعالیت خود سود برده است.

۱۶- اگر درآمدهای به دست آمده از هزینه‌های تولید کم‌تر باشد، کسب و کار دچار ضرر و زیان می‌شود.

۱۷- سرمایه فیزیکی مثل تراکتور یا گاوآهن و گاو که برای فعالیت‌های تولیدی استفاده می‌شوند.

۱۸- حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

۱۹- کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.

۲۰- زیرا بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند به طوری که تنها نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه دهند.

۲۱- (۱) کارآفرینان بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوانند و یا به ذهنشان خطور نمی‌کند. (۲) آن‌ها شجاعتی

برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران فاقد آن هستند. (۳) آن‌ها ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کنند.

۲۲- پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر، به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کنند.

۲۳- می‌توانیم با صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری، مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم، یا صرفه‌جویی در مواد اولیه و انرژی یا

جلوگیری از ریخت‌وپاش‌ها، هزینه تولید را بدون این‌که از میزان تولید کم کنیم، کاهش دهیم. از سوی دیگر می‌توانیم برای محصولات خود،

بازار خوبی فراهم کنیم و کالاهایمان را با قیمت مناسب بفروشیم.

۲۴- **گام اول:** هم‌واحد کردن اعداد و تبدیل تومان به ریال:

$$\text{درآمد} \rightarrow \text{میلیون ریال } 45 \times 10 = 450$$

گام دوم: محاسبه هزینه تولید با استفاده از فرمول:

$$\text{سود} - \text{درآمد} = \text{هزینه‌های تولید}$$

$$\text{هزینه‌ها} \rightarrow \text{میلیون ریال } 450 - 80 = 370$$

۲۵- **گام اول:** محاسبه مجموع هزینه‌های شرکت:

$$4400 + 8500 + 7200 + 6000$$

مجموع هزینه‌ها \rightarrow میلیون ریال $26,100 =$

گام دوم: محاسبه درآمد با فرمول زیر:

قیمت هر واحد \times کل محصول تولیدی = درآمد

$$800 \times 350 = 280,000 \rightarrow \text{درآمد}$$

گام سوم: محاسبه سود با فرمول «هزینه - درآمد = سود»:

(از آن جایی که تفاضل درآمد و هزینه‌های شرکت مثبت است، شرکت

$$\text{سود کرده است}) \quad \text{سود} \rightarrow 280,000 - 26,100 = 253,900$$

۲۶- **گام اول:** تبدیل اعداد جدول به هزینه‌های «سالیانه»:

$$9,000,000 + 32,400,000 + 2,500,000$$

$$8,100,000 \times 12 = 97,200,000$$

$$540,000 \times \underbrace{5}_{\text{تعداد}} \times 12 = 32,400,000$$

کارمندان

گام دوم: محاسبه مجموع هزینه‌های سالیانه:

$$9,000,000 + 32,400,000 + 2,500,000$$

$$+ \left(\frac{25}{100} \times 32,400,000 \right) = 52,000,000$$

$8,100,000$

گام سوم: محاسبه درآمد با فرمول زیر:

قیمت هر واحد \times کل محصول = درآمد

$$60625 \times 800 = 48,500,000$$

۲۷- **گام چهارم:** محاسبه سود یا زیان (چون درآمد از هزینه‌ها کم‌تر بوده و

تفاضل آن‌ها منفی است، شرکت در وضعیت زیان قرار دارد.)

$$52,000,000 - 48,500,000 = 3,500,000$$

زیان = هزینه - درآمد

۲۷-

$$\text{واحد} \quad 8,750 - 4,520 = 4,230 \Rightarrow \text{هزینه} - \text{درآمد} = \text{سود (الف)}$$

$$\text{واحد} \quad 3,320 + 3,560 = 6,880 \Rightarrow \text{سود} + \text{هزینه} = \text{درآمد (ب)}$$

$$\text{واحد} \quad 15,150 - 2,400 = 12,750 \Rightarrow \text{سود} - \text{درآمد} = \text{هزینه (پ)}$$

۲۸- در این سؤال ابتدا درآمد را محاسبه می‌کنیم: $P \times Q$
تعداد قیمت سپس هزینه‌ها را محاسبه می‌کنیم.

دقت کنید عملکرد سالیانه است، پس مواردی که ماهیانه است را ضرب در ۱۲ می‌کنیم:

$$\text{حقوق کارگران } 12 \times 12 \leftarrow \text{دقت کنید } 12 \text{ کارگر در کارگاه داریم.}$$

$$12 \text{ ماه } \times 12 \text{ نفر} \times \text{حقوق}$$

هزینه‌ها:

$$\text{اجاره‌بها: ماهیانه } 10,000,000 \text{ ریال}$$

$$\rightarrow \text{سالانه } 12 \times 10,000,000 = 120,000,000$$

$$\text{حقوق ماهیانه هر نفر: } 700,000 \text{ ریال}$$

$$1,200,000 \times 2,200 = 2,640,000,000 \text{ ریال}$$

باید همه ماهیانه‌ها به سالیانه تبدیل شود؛ زیرا در نهایت عملکرد سالیانه را خواسته، پس:

$$12,000,000 \times 12 = 144,000,000 \text{ ریال کارگاه:}$$

$$850,000 \times 12 \times 15 = 153,000,000 \text{ ریال کل کارمندان:}$$

$$\frac{3}{100} \times 153,000,000 = 45,900,000 \text{ ریال هزینه استهلاک:}$$

جمع هزینه‌ها:

$$144,000,000 + 153,000,000 + 188,000,000 + 45,900,000$$

$$= 527,900,000 \text{ ریال}$$

$$2,640,000,000 - 527,900,000 = 2,112,100,000 \text{ ریال}$$

$$\text{سود} = \text{هزینه} > \text{درآمد}$$

$$\rightarrow 12 \times 700,000 = 8,400,000 \text{ ریال حقوق سالیانه هر نفر:}$$

$$8,400,000 \times 12 = 100,800,000 \text{ ریال حقوق سالانه کارگران:}$$

$$178,000,000 \text{ ریال مواد اولیه:}$$

$$\frac{25}{100} \times 100,800,000 = 25,200,000 \text{ ریال هزینه استهلاک:}$$

$$\Rightarrow \text{ریال } 424,000,000 \Rightarrow \text{جمع هزینه‌ها}$$

$$400 \times 900,000 = 360,000,000 \text{ ریال درآمد:}$$

هزینه < درآمد

چون درآمد کم‌تر از هزینه است، پس زیان داریم.

حال هزینه که بیشتر است راز درآمد کسر می‌کنیم و به پاسخ صحیح می‌رسیم.

$$360,000,000 - 424,000,000 = -64,000,000 \text{ ریال زیان:}$$

به طور کل ۲ حالت اتفاق می‌افتد: هزینه > درآمد ← سود

در این سؤال هزینه‌ها بیشتر از درآمد است هزینه < درآمد ← زیان

$$29 - \text{درآمد: } Q \text{ (تعداد واحد تولیدشده)} \times P \text{ (قیمت تولیدات)}$$

فعالیت کتاب درسی

صفحه‌های ۱۰ و ۱۱ کتاب درسی

برای تفکر و تمرین

۱- مشخص کنید از موارد زیر، کدام مورد کارآفرینی است؟ برای پاسخ خود دلیل بیاورید و از آن دفاع کنید.

● تدریس در مدرسه دولتی

● کار در مغازهٔ ساندویچ‌فروشی شخصی

● راه‌اندازی خدمات باغبانی در منزل

● عضو نیروی فعال در ارتش شدن

راه‌اندازی خدمات باغبانی در منزل؛ زیرا با توجه به تعریف کارآفرینی، کارآفرین کسی است که با خطرپذیری و نوآوری، محصول جدیدی تولید کند یا راه‌ها و شیوه‌های جدیدی برای تولید کشف کند. در راه‌اندازی خدمات باغبانی در منزل فرد ریسک تولید محصولی جدید در منزل را پذیرفته و با نوآوری، کسب و کار جدیدی راه‌اندازی کرده که از شیوه‌های خلاقانه و نوین برای تولید استفاده می‌کند؛ بنابراین کارآفرین محسوب می‌شود اما در سایر موارد کسب و کار جدیدی راه‌اندازی نشده است؛ هرچند که ممکن است در انجام کار از نوآوری و خلاقیت بهره گرفته شود اما فرد در کسب و کاری که فرد یا نهاد دیگری راه‌اندازی کرده است فعالیت می‌کند. پس کار نوآورانه‌ای انجام نشده است.

۲- فرض کنید دوست شما علاقه‌مند به راه‌اندازی کارگاه ساخت اسباب‌بازی برای کودکان است. با توجه به ویژگی‌های او و ویژگی‌های کارآفرین موفق، در مورد این‌که این ویژگی‌ها چگونه به او در حل مشکلاتش کمک خواهد کرد، توضیح دهید.

● سازمان‌دهی

● پرانگیزی

● خوش‌بینی

● خطرپذیری

● خطرپذیری: باعث می‌شود ریسک به خطر افتادن سرمایه و اعتبار خود را بپذیرد و کارهای جدید و خلاقانه‌ای که برای پیشرفت در کارش نیاز است را با شجاعت انجام دهد.

● خوش‌بینی: خوش‌بین بودن باعث می‌شود در شرایط سخت و در فراز و نشیب‌های انجام کار به خصوص در ابتدای راه‌اندازی آن که به سوددهی نرسیده است، ناامید نشود و با اطمینان و دلگرمی به مسیر خود ادامه دهد تا به موفقیت دست یابد.

● پرانگیزی: این ویژگی باعث می‌شود با انرژی و اشتیاق و نظم به حل مسائل و مشکلاتی که پیش می‌آید بپردازد.

● سازمان‌دهی: باعث می‌شود تا منابع مالی و انسانی خود را به طور صحیح مدیریت کند و تا حد ممکن از منابع خود به صورت بهینه و کارا بهره ببرد.

۳- امیرعلی و ستایش بعد از اتفاق آن شب دست به کار شدند و تصمیم گرفتند که به هر قیمتی به پدر و مادرشان نشان بدهند که آن‌ها دیگر بچه نیستند و شاید در برخی موارد بهتر از بزرگ‌ترها تصمیم می‌گیرند، برای همین با تلاش فراوان اطلاعات زیر را از کارگاه تولیدی پدرشان (آقای محمدی) به دست آوردند:

● پول آب و برق و گاز و عوارض شهرداری: ۸۰۰ میلیون تومان

● خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه: ۱۰۰ میلیون تومان

● درآمد سالانه: ۲/۵ میلیارد تومان

● دستمزد ماهیانه هر کارگر: ۲ میلیون تومان (مجموعاً ۲۰ کارگر)

لطفاً حساب کنید که کارگاه تولیدی آقای محمدی در طول یک سال سودده است یا زیان ده؟

خرید مواد اولیه برای تولید سالیانه	میلیارد $1,200 = 100 \times 12$
مجموع دستمزد سالیانه کارگران	میلیون $40 = 2 \times 20$ میلیون $485 = 40 \times 12$
مجموع هزینه‌های سالیانه	میلیارد $2,480 = 1200 + 800 + 480$
اختلاف هزینه و درآمد سالیانه	هزینه - درآمد = سود/ضرر میلیون $20 = 2,500 - 2,480$

بنابراین کارگاه تولیدی آقای محمدی سودده است و در طول یک سال ۲۰ میلیون سود دارد.

تحلیل کنید

صفحه ۱۱ کتاب درسی

- ❑ کسب و کار و انگیزه راه‌اندازی آن چیست؟ کسب و کار یعنی جمع‌آوری عوامل تولید در کنار هم برای تولید کالا و خدمات و رفع نیازها و خواسته‌های مردم و کسب درآمد از طریق آن. انگیزه راه‌اندازی آن می‌تواند رسیدن به هدف آن کسب و کار و رسیدن به سود و درآمد بیشتر باشد.
- ❑ کارآفرین موفق چه ویژگی‌هایی دارد؟ تیزبین - سودآور - ریسک‌پذیر - خوش‌بین - پرانگیزه - یادگیرنده - سازمان‌دهنده
- ❑ سود و زیان کارآفرینی و کسب و کار تولیدی چیست؟ صاحب کسب و کار با فروش محصولات خود، درآمد به دست می‌آورد. اگر میزان درآمد از هزینه بیشتر باشد، می‌گوییم او به عنوان تولیدکننده، از فعالیت خود سود برده است و اگر میزان درآمد از هزینه کمتر باشد می‌گوییم ضرر کرده است. به عبارت دیگر میزان سود برابر است با تفاوت درآمد و هزینه:
کل محصول \times قیمت = درآمد
هزینه‌ها - درآمد = سود (یا زیان)

